

Temat: Motywy bibilijne. (2 jednostki lekcyjne)

Motywy bibilijne

Biblia zajmuje bardzo ważne miejsce w kulturze. Świadczy o tym fakt, że pisarze, malarze, rzeźbiarze i muzycy od dawna wykorzystują w swych dziełach motywy wywodzące się z tej Księgi, a język, którym się posługujemy na co dzień, również obfituje w zaczerpnięte z niej sformułowania. Warto poznać motywy bibilijne, aby móc zrozumieć dzieła różnych twórców.

STWORZENIE ŚWIATA

Jak wyglądał początek świata według włoskiego malarza? Artysta pokazał Boga, oświetlonego złotym blaskiem i niesionego przez anioły, który za pomocą jednego gestu dokonuje dzieła stworzenia.

Wszecświat w tej wersji to niebieska kula, z umieszczoną w centrum Ziemią, otoczoną przez serię kręgów reprezentujących cztery żywioły, planety i znaki zodiaku.

Giovanni di Paolo di Grazia [czytaj: dżjowanni di paolo di gracja], *Stworzenie świata i wygnanie z raju (fragment)*, 1445 rok

PIERWSI LUDZIE, GRZECH

Pierwsi ludzie zostali pokazani w otoczeniu zwierząt, pod rajska jabłonią w momencie, gdy Ewa przekazuje Adamowi zakazany owoc. W ten sposób artysta zwrócił uwagę na ich grzeszność.

Lucas Cranach [czytaj: lukas kranach] starszy, *Adam i Ewa*, 1510 rok

RAJ

Liście, kwiaty i owoce to główne elementy haftu ukazującego rajski ogród – idealne miejsce, w którym Bóg umieścił człowieka, a następnie z powodu grzechu go stamtąd wygnał. Wizja biblijnego raju jako ogrodu wpłynęła na sposób przedstawiania przyrody w sztuce.

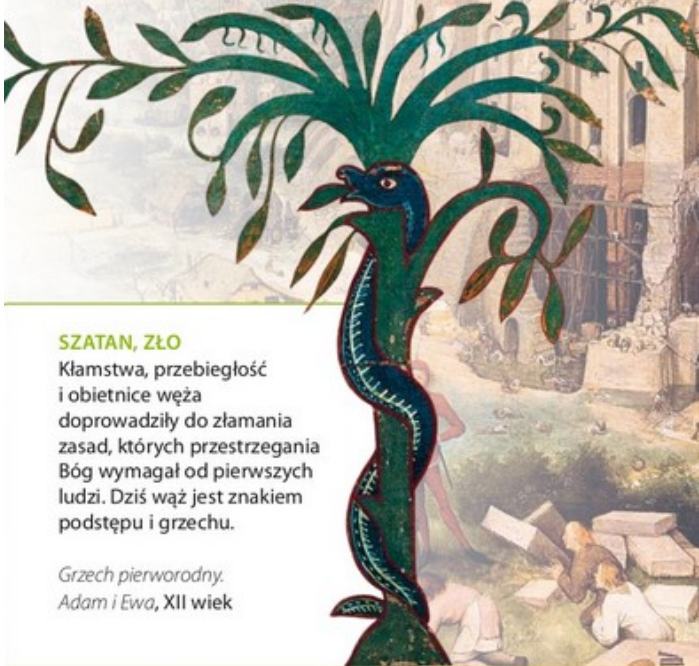
Eden – haft na aksamicie, XVI wiek

ANIOŁ

Przedstawiony anioł pochodzi z fresku, który można podziwiać w kaplicy Torre della Gabbia [czytaj: tore de la gabja] w Mantui. Skrzydlata postać została uchwycona w locie jako pośrednik między Bogiem a człowiekiem. Takim też znaczeniem obdarza się w naszej kulturze anioły.

Fragment fresku anonimowego twórcy, *Dwa anioły*, XIV wiek

SZATAN, ZŁO

Kłamstwa, przebiegłość i obietnice węża doprowadziły do złamania zasad, których przestrzegania Bóg wymagał od pierwszych ludzi. Dziś wąż jest znakiem podstępności i grzechu.

Grzech pierworodny. Adam i Ewa, XII wiek

WIEŻA BABEL

Na obrazie przedstawiono wieżę w trakcie budowy. Według historii znanej z Biblii ludzie pełni pychy postanowili zbudować wieżę, której szczyt sięgałby nieba. Bóg nie chciał dopuścić do ukończenia tego dzieła, dlatego pomieszał ludziom języki, żeby się nie rozumieli nawzajem. Dziś sformułowanie *wieża Babel* oznacza brak porozumienia, zamęt, jest też wyrazem oddalenia się człowieka od Boga.

Pieter Bruegel [czytaj: piter brojgel] (starszy), *Wieża Babel*, 1563 rok

249

Po przeczytaniu:

1. Co oznacza wyrażenie wieża Babel? Z którą historią biblijną jest związane?

.....
.....
.....
.....
.....

2. Z Biblii pochodzi wiele związków wyrazowych które na stałe weszły do języka. Wyjaśnij znaczenie podanych wyrażen:

- Syn marnotrawny
- Sądny dzień
- Manna z nieba
- Rajskie życie

.....
.....
.....
.....
.....
.....